

**28 oktober
2024**

Veckopeng

Vägen till finansiell hälsa

Ett samarbete mellan Swedbank och Sparbankerna

Innehållsförteckning

Veckopeng – en uppskattad tradition_____	3
Hur mycket pengar får barnen? _____	4
Vad gör barnen med sina pengar? _____	5
Hur vanligt är det med Swish? _____	6
Handla på internet _____	6
Influencers och sociala medier _____	6
Virtuell valuta _____	6
Vad händer när pengarna tar slut? _____	6
Sparande _____	7
Effekten av hushållens försämrade köpkraft_____	7
Sammanfattning _____	8
Slutord _____	9
Källor _____	10

Kontakt

Arturo Arques

Swedbanks och Sparbankernas Privatekonom

Mejl: arturo.arques@swedbank.se

Telefon: +46 8 585 907 45

Veckopengens dag

Veckopengens dag infaller den 28 oktober och är en temadag för att uppmärksamma vikten av att prata pengar med barn. Barn som växer upp med föräldrar som pratar pengar med barn, går i en skola som lär barnen grunderna i privatekonomi och som växer upp med en regelbunden veckopeng och månadspeng har i större utsträckning än andra vuxna en bättre ekonomi. Att ge barnen en regelbunden veckopeng och månadspeng är ett bra sätt att lära barnen hushålla med begränsade resurser och förstå pengars värde.

Veckopeng – en uppskattad tradition

Nästan alla vuxna har växt upp med en regelbunden veckopeng och månadspeng och ungefär hälften av alla vuxna har fått lära sig om privatekonomi som barn.¹ De vuxnas erfarenheter av veckopeng och värdet av att ge barnen en regelbunden veckopeng är goda och det har gjort att veckopengen blivit en tradition som förts vidare till nästa generation.

Idag får tre av fyra barn mellan sju och 18 år en regelbunden veckopeng, månadspeng, hela eller delar av barnbidraget eller studiebidraget. Vid elva års ålder går de flesta föräldrar över till att ge barnen månadspeng.

Varför ge barnen en veckopeng?

De främsta argumenten varför föräldrar ger sina barn ett regelbundet belopp varje vecka eller månad är för att de tycker att det är ett bra sätt att lära barnen vad saker kostar, prioritera vad pengarna ska gå till och för att lära barnen att förstå pengars värde. Våra undersökningar visar också att barn som växer upp med en regelbunden veckopeng, haft föräldrar som pratade ekonomi med dem när de växte upp och som gått i en skola som lärde dem om privatekonomi får en bättre finansiell hälsa som vuxen.²

79 %

av föräldrarna är
uppväxta med
veckopeng

¹ Källa: Kantar-Sifo som på uppdrag av Swedbank och sparbankerna under perioden 18 till 27 september 2023 intervjuade 2 147 respondenter via sin Online Panel. Svaren har viktats efter kön, ålder och region för att vara nationellt representativa.

² Källa: Kantar-Sifo som på uppdrag av Swedbank och sparbankerna under mars månad 2021 intervjuade 3 184 respondenter i åldern 18 till 79 år. Med bättre finansiell hälsa avses här; färre betalningspåminnelser, färre betalningsanmärkningar, oftare ett regelbundet sparande och oftare en rimlig sparbuffert.

Hur mycket pengar får barnen?

Hur mycket pengar barnen får i veckopeng och månadspeng varierar med åldern. Föräldrarnas inkomster varierar betydligt mer än barnens veckopeng och månadspeng. Föräldrarna verkar med andra ord ha en gemensam bild över vad de tycker är ett rimligt belopp att ge barnen regelbundet varje vecka eller månad.

Veckopeng och månadspeng (median)

Ålder	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år
Veckopeng	20	25	25	30								
Månadspeng					200	240	300	400	500	1 200	1 250	1 250

Avrundat till närmaste tiotal kronor

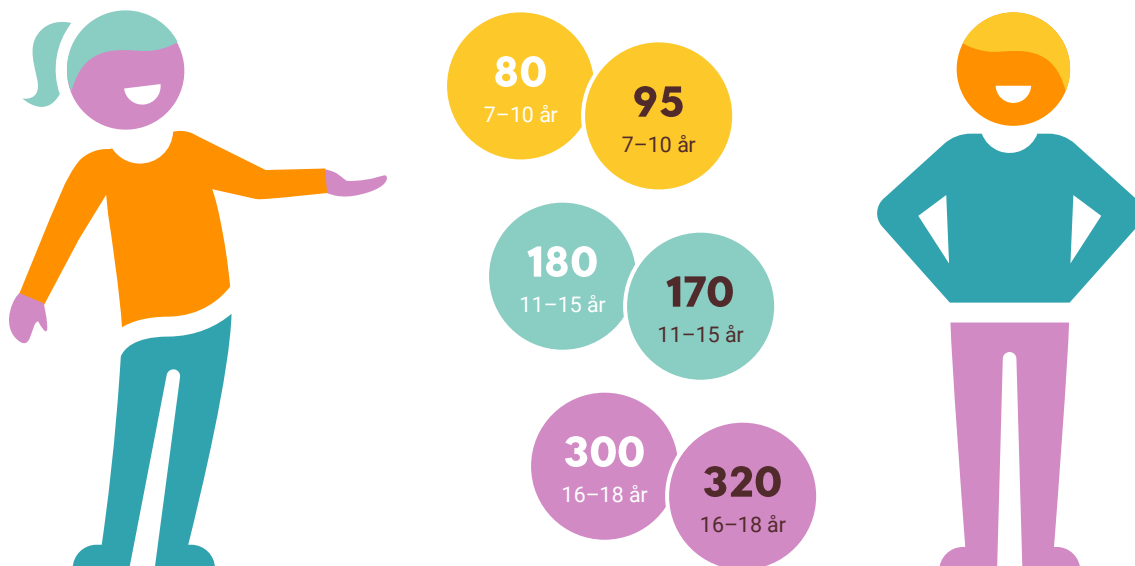
Smälänningar håller hårt i plånboken

80 procent av kvinnorna och 70 procent av männen ger barnen mellan sju och 18 år ett regelbundet belopp varje vecka eller varje månad. Föräldrar i mellersta Norrland (93 procent) ger oftare ett regelbundet belopp än föräldrar boende i norra Mellansverige (70 procent). Lägst belopp ger dock föräldrar boende i Småland, Öland och Gotland samt övre Norrland.

Extra pengar till barnen

Hur mycket pengar barnen får utöver den ordinarie veckopengen och månadspengen framgår av nedanstående sammanställning.

Extra pengar per månad (medelvärde)

Avrundat till närmaste tiotal kronor

Jämställd veckopeng

Kvinnor och män ger barnen ungefär lika mycket pengar i regelbunden veckopeng och månadspeng. Skillnaden i att ge extrapengar är också små och varierar lite över tid. Skillnaderna kan bero på att vissa barn arbetar extra och inte behöver stöttning ekonomiskt av sina föräldrar.

Som förälder är det viktigt att lära barnen att pengar är en begränsad resurs. Pappa och mamma är ingen levande bankomat eller swishmaskin som swishar pengar i tid och otid. Värdet av ett sunt förhållningssätt till sparande och konsumtion ska inte underskattas och ju tidigare barnen får det desto bättre är det.

Ett grundbeteende kräver inte lika mycket energi och ansträngning som ett anpassat beteende. Unga vuxna som tidigt förvärvat ett sunt förhållningssätt till sparande och konsumtion löper mindre risk att få betalningsanmärkningar och hamna i överskuldsättning. Idag har över 31 000 unga vuxna mellan 18 och 25 år skulder på 1,8 miljarder hos Kronofogden.³ Problemet med överskuldsättning ska därför inte underskattas.

Över hälften av föräldrarna pratar regelbundet med sina barn om ekonomi och sparande. Över 40 procent av barnen är duktiga på att spara en del av sina pengar. Trots det uppger över 40 procent av föräldrarna att barnen skall behöva lära sig mer om hur man hanterar sin ekonomi och 35 procent av föräldrarna anser att barnen inte har så bra koll på vad saker och ting kostar.

Vad gör barnen med sina pengar?

De yngre barnen använder sin veckopeng till att köpa leksaker och godis, glass och snacks. De är också duktiga på att spara. Över hälften av barnen mellan sju och tio år sparar en del av sin veckopeng. Vid elva års ålder börjar de flesta föräldrar att gå över till månadspeng. Vid tio till elva års ålder minskar intresset för att köpa leksaker och alltmer pengar läggs på godis, glass, snacks och fika. Vid 15 års ålder ökar intresset för att lägga pengar på kläder, skor och accessoarer. Andra saker som de äldre barnen lägger pengar på är bio, konsertbiljetter och andra nöjen.

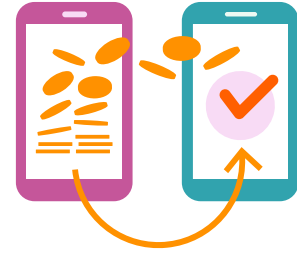
31 000

antal unga vuxna
med skulder hos
Kronofogden

³ Källa: Kronofogden. Uppgiften avser år 2023 och är den senaste statistiken.

Hur vanligt är det med Swish?

De flesta barnen får Swish vid elva års ålder. Vid 13 års ålder har nästan 90 procent av barnen Swish och vid 15 års ålder har nästan alla barn Swish. Nästan hälften av elvaåringarna och 12-åringarna får pengarna swishade några gånger i månaden och var femte får pengar swishade minst en gång i veckan.

Handla på internet

En klar majoritet av 14 åringarna har handlat på internet. Vid 18 års ålder har i stort sett alla handlat någon gång på internet.

Influencers och sociala medier

Barn är flitiga användare av sociala medier och många följer regelbundet olika influencers. Nästan två av tre mellan elva och 15 år påverkas mycket eller ganska mycket av influencers och sociala medier. Den här typen av påverkan avtar med åldern. Bland 16 till 18 åringar är andelen som uppger att de påverkas mycket eller ganska mycket av den här typen av medier drygt 40 procent.

Virtuell valuta

45 procent av barnen har använt virtuell valuta i spel som till exempel Roblox eller Fortnite. Det är vanligast bland flickor 12 års åldern och pojkar i åldern 13 till 14 år. Över 70 procent av flickorna i 12 års åldern har använt virtuell valuta i spel och 85 procent av pojkarna i åldern 13 år.

Vad händer när pengarna tar slut?

Ett av de viktigaste skälen till att låta barnen hantera egna pengar är för att lära dem att hushålla med sina pengar och tvinga dem att prioritera. Men vad händer i praktiken om barnens pengar tar slut innan det är dags för en ny veckopeng eller månadspeng? Nästan 40 procent av föräldrarna uppger att de inte ger barnen mer pengar när veckopengen eller månadspengen tagit slut.

Kvinnor och män säger lika ofta nej till barnen när barnen vill ha extra pengar. Bland de yngre barnen som får veckopeng är det vanligare att föräldrarna inte ger pengar utöver den regelbundna veckopengen.

De äldre barnen får mer sällan ett nej av sina föräldrar. Svårast har föräldrar att säga nej till sina döttrar i åldern 12 och 15 år och sina söner i åldern 16 år.

Sparande

Nästan 90 procent av alla föräldrar sparar pengar åt sina barn. Två av tre föräldrar sparar i fonder, drygt 40 procent sparar på sparkonto och drygt 10 procent i enskilda aktier. Syftet med sparandet är att barnet ska ha pengar till körkort och bostad. Endast tio procent uppger att sparandet är för barnets uppväxt. Drygt 40 procent av föräldrarna uppger att barnen sparar en del av sina pengar.

Tips till föräldrar som vill ge barnen veckopeng

Att ge barnen en regelbunden veckopeng eller månadspeng är ett bra sätt att lära barnen att hushålla med begränsade resurser och förstå pengars värde. Var noga med att förklara för barnen varför de får en veckopeng och vad du förväntar dig att de ska använda pengarna till.

- ✓ **Ge barnen en regelbunden veckopeng och månadspeng.** De flesta barnen får sin första veckopeng när de fyller sex eller sju år. Vid 10 till 11 års ålder går de flesta över till månadspeng.
- ✓ **Lär barnen att när pengarna är slut, så är de slut.** Pappa och mamma är ingen levande bankomat eller swishmaskin som swishar i tid och otid. Det lär barnen att prioritera och förstå pengars värde.
- ✓ **Villkora gärna pengarna med någon uppgift.** Det lär barnen skillnaden mellan gåva och ersättning och stärker ytterligare barnens känsla för pengars värde.
- ✓ **Lär barnen att spara en del av pengarna.** Det lär barnen att man kan konsumera mera i framtiden om man avstår en del konsumtion nu och låter pengarna växa under spartiden.

Effekten av hushållens försämrade köpkraft

Det försämrade ekonomiska läget med hög inflation och stigande bolåneräntor har påverkat många hushåll. 30 procent av föräldrarna känner stress över att till exempel inte kunna spara lika mycket pengar till barnen, hitta på lika många aktiviteter eller köpa samma saker som

barnens kompisar. Trots det uppger drygt tre av fyra föräldrar att de inte dragit ner på barnens utgifter. Föräldrar som uppger att de minskat på barnens utgifter har framför allt dragit ner på kläder, skor, väskor och sparande till barnen. Barnens fritidsaktiviteter verkar vara ett prioriterat område för föräldrar och barn. Trots kärvare ekonomiska tider har endast sex procent av föräldrarna dragit ner på barnens fritidsaktiviteter. Nästan var fjärde förälder upplever dock att barnen blivit mer medvetna om ekonomi och vikten av att vara sparsam.

De senaste årens försämrade ekonomi syns även i Statistiska centralbyrån (SCB) statistik. Enligt deras undersökningar klarar inte var femte person som bor i ett hushåll och nästan hälften av de ensamstående vuxna med barn en oförutsedd utgift på 13 000 kronor.⁴

Sammanfattning

Närmare 80 procent av föräldrarna är uppväxta med veckopeng och nästan lika många barn mellan sju och 18 års ålder får idag en regelbunden veckopeng, månadspeng, hela eller delar av barnbidraget eller studiebidraget. Föräldrar ger barnen veckopeng för att de tycker att det är ett bra sätt att lära barnen vad saker och ting kostar, för att det lär barnen prioritera vad pengarna ska gå till och för att lära barnen att förstå pengars värde.

Sjuåringar får idag 20 kronor i veckopeng. Vid tio till elva års ålder går de flesta föräldrar över till månadspeng. En 11-åring får idag 200 kronor i månadspeng. De yngre barnen använder sin veckopeng till att köpa leksaker och godis, glass och snacks. De äldre barnen lägger pengar på mat (fika, lunch och mellanmål), kläder, skor och accessoarer. Andra saker som de äldre barnen lägger pengar på är bio, konsertbiljetter och andra nöjen.

Nästan 40 procent av föräldrarna ger inte sina barn några pengar utöver veckopengen, månadspengen, barn- eller studiebidraget. Föräldrar i mellersta Norrland ger oftare sina barn veckopeng och månadspeng än föräldrar i norra Mellansverige. Smålänningar inklusive föräldrar boende på Öland och Gotland håller hårdast i plånboken och ger barnen minst veckopeng och månadspeng.

1 av 10
har inte råd med det mest nödvändiga

⁴ Statistik publicerad av Statistiska centralbyrån den 16 oktober 2023. Totalt är det 1,7 miljoner personer som inte klarar en oförutsedd utgift på 13 000 kronor. I Sverige beräknas 14 procent av alla ensamstående föräldrar med barn leva i materiell och social fattigdom. Snittet för ensamstående med barn i EU är 26 procent.

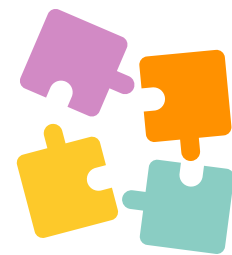
Hushållens försämrade köpkraft har inte påverkat barnens veckopeng eller månadspeng.

Vid 13 års ålder har nästan alla barn Swish och vid 14 års ålder har en klar majoritet av barnen handlat på internet. Mellan 11 och 15 års ålder påverkas barnen mycket eller ganska mycket av sociala medier och influencers. Inflytande på barnen minskar dock med stigande ålder. När barnens pengar tar slut säger 40 procent av föräldrarna stopp. Det blir inga mer pengar. Förmågan att stå emot är dock som svårast när döttrarna är 12 och 15 år gamla och när sönerna är 16 år gamla. Nästan 90 procent av föräldrarna spar pengar åt sina barn. Två av tre sparar i fonder åt sina barn och 40 procent på ett sparkonto. Endast tio procent sparar i enskilda aktier. Trots sämre ekonomiska tider väljer många föräldrarna att inte dra ner på barnens utgifter och framför allt inte på barnens fritidsaktiviteter. 30 procent av föräldrarna upplever idag stress över att till exempel inte kunna spara lika mycket pengar till barnen, hitta på lika många aktiviteter eller köpa samma saker som barnens kompisar. Trots det uppger drygt tre av fyra föräldrar att de inte dragit ner på barnens utgifter och endast sex procent av föräldrarna har dragit ner på barnens fritidsaktiviteter.

Slutord

Vikten av att prata pengar med barn och ge barnen förtroendet att förvalta sina egna pengar i form av en veckopeng och månadspeng ska inte underskattas. Att öka beloppen och kraven på barnen i takt med att de blir äldre är ett bra sätt att träna barnen i att hushålla med begränsade resurser och att förstå pengars värde. Att låta barnen välja, prioritera och misslyckas är en viktig del av inläringen. Som förälder är det viktigt att visa barnen tålamod och förståelse. Vi lever i en komplex värld och det tar tid att lära sig alla regler och normer i ett modernt samhälle.

Att växa upp idag med sociala medier, influencers och en oerhört sofistikerad och professionell marknadsföring, där många inte ens är medvetna om den här typen av påverkan, är inte lätt. Föräldrar, skola och näringsliv måste ta ett större ansvar och säkerställa att alla barn får en ärlig chans att tidigt i livet få ett sunt förhållningssätt till både sparande och konsumtion. Vägen till en sund och hållbar ekonomi kan tyckas lång men vägen dit kan göras både kortare och enklare

om vi pratar pengar med våra barn och lär dem grunderna i privatekonomi. Att ge barnen en veckopeng är en bra start.

Arturo Arques

Swedbank och sparbankernas privatekonom

Källor

Kantar-Sifo

Statistiska centralbyrån (SCB)

Swedbank